

srečo prejel, da si postal otrok božji. Krstni kamen naj te opominja, kaj so tvoji kumi (botri) zate oljubili, da zvestó Bogú služiš, sveto čednost ljubiš in greh sovražiš. Ondu vidiš leco (prižnico), kjer si poslušal verne nauke večnega življenja. Ondu je spovednica, tvoja opominjevalka, da si se poboljšati obetal. Ondu je oltar, sveta miza božja, kjer si tolikokrat bil pri svetej maši, užival sveto rešnje telo in očitno spoznaval, kako te Jezus ljubi. Cerkev je hiša božja in vrata nebeška. Tvoji sorodniki tam počivajo, zemlja starše pokriva: znabiti da boš tudi ti v njej počival. — Ljubi domačo cerkev, svojo dušno domovino! A tudi svete krščanske cerkve ne pozabi, katere zidana cerkev je le vidno znamenje. Ona je zbirališče pravih vérnih kristjanov; nje srečni sin si ti, ona je tvoja ljuba mati, ki zate skrbi. Varuj se krivih prorokov, ki cerkev zaničujejo; ne veruj prevarljivim učiteljem, ki nove nauke oznanjujejo in svete cerkve ne poznajo.

Tvoja tretja domovina so sveta nebesa, hiša očetova, kjer smo vsi domá. Tam je Bog, tvoj ljubi oče, ki te k sebi hoče; ondu Jezus tvoj Gospod tebi prostor dela; ondu je sveti Duh, ki te je posvétíl. Venec večnega življenja užé pripravljen ima, katerega želi tebi dati. Ondu je Marija tvoja mati, ki zate prosi, — ondu so angeli božji, tvoji zvesti prijatelji; ondu so izvoljeni tvoji ljubi bratje. Roké ti podajajo in te k sebi vabijo: „ljubi bratec pridi! pridi k nam v sveto nebó, pridi k nam domóv!“ In za nebesa skrbeti, za nebesa vse trpeti, za nebesa živeti, za nebesa tudi umreti — tvoja prva in poslednja skrb naj bo!

Ant. Slomšek.

Iz ruske zgodovine.

Od 1076. do 1081. léta.

(Po Nestoru.)

V 1076. léto je šel Vladímer, sin Vsévladov, in Oleg, sin Svetoslavelj, Léhom v pomoč na Čehe. Tega léta se je tudi prestavil Svetoslav, sin Jaroslavelj, méseca decembra v 27. dan, od rézanja želve (uljésa), in je položen v Črnígovu pri Svetem Spasu. In séde po njem Vsévlad na stoli méseca januarja v 1. dan. V to léto se je Vladímeru poróдил sin Městislav, vnuk Vsévladov.

V 1077. léto je Izjéslav prišel z Léhi, a Vsévlad je šel prótiv njemu. In séde Boris v Črnígovu méseca maja 4. dan, ter bilo je njega knéženja osem dnij, in zbežal je v Tmutorokanj k Romanu. A Vsévlad je šel prótivo bratu Izjéslavu na Volínj, ter stvóрила sta mir. Potem je prišel Izjéslav in sédel v Kijevu méseca julija 15. dan, a Oleg, sin Svetoslávelj, bil pri Vsévladu v Črnígovu.

V 1078. léto je bežal Oleg, sin Svetoslavelj, v Tmutorokanj od Vsévlada meseca aprila v 10. dan, ter v to léto je ubijen bil Gléb, sin Svetoslavelj, v Zavláčji. A Gléb je bil milostiv ubogim in tujeljubív, teščánje iméje k cerkvam, tópel na véro in krotek, vzora krasnega. Njega telo je položeno v Črnígovu za Spasom méseca julija 23. dan. Sedél je Svetopolk v njega mésto v Novem Gradu, in Jaropolk je sedél v Višegradu a Vladímer v Smolensku, kadar privédeta Oleg in Boris pogane na rusko zémľjo, idóca na Vsévlada s

Plavci. A Vsévlad je šel prótivo njima na Sožici, in pobédili (vzmogli) so Plavci ruske ljudí ter mnogi so ubíjeni bili tu: ubíjen je bil Ivan Žiroslavič in Tuk, Čudin brat, Porej ter drugi mnogi, méseca avgusta v 25. dan. Oleg in Boris prideta v Črnígov, mnéča, da sta odoléla (vzmogla), a zemlji ruskej sta mnogo zlo stvóрила, prolívši krv krščansko, katere izišče Bog od rok njiju, ter odgovor bode njima dati za pogubljene duše krščanske. A Vsévlad pride k bratu svojemu Izjéslavu v Kijev. Celovávša se sédeta. Vsévlad pové vse bivše, a reče mu Izjéslav: „brate, ne toži! Vidiš li, koliko se je meni prikljúčilo? Prvo, nijso li me bili izgnali ter iménje moje razgrábili? In potlej, katero krivdo sem drugič stvóril, a nijsem li izgnán bil od vaju, bratov svojih? Nijsem li blóдил po tujih zemljah, iménja okraden, ne stvorivši zlega ničesar? A zdaj, brate, ne tožíva! Ako bode nama délež v ruskej zemlji, to obéma; ako pregnana bodeva, to obá; jaz glavo svojo zložím zá-te!“ To rekši utéši Vsévlada, in velí zbirati vojnike od malega do velicega. Otíde Izjéslav z Jaropolkom, sinom svojim, ter pridó k Črnígovu, in Črnígovci se zavtoré (zapró) v gradu. Olga in Borisa nij bilo v Črnígovu. A ker se Črnígovci nijso otvorili (odpri), pristopijo h grádu: Vladímer pristopi k vratom vztočnim in vzame vrata, in zajéli so grad okólni ter ga požgali, a ljudjé so vbežali v denájnji grad. A kadar Izjéslav in Vsévlad slišita, da ideta Oleg in Boris prótivo, vstaneta zgodaj ter gresta od grada prótiv Olgu. A Oleg reče k Borisu: „ne hodíva prótivo štirim knezom, nego pošljíva s prošnjo k stríjcema svojima!“ Reče njemu Boris: „tí zri, kar je gotovega; jaz sem jim protivén vsem!“ Takó se je hvalil zeló, ne vedóč, da se Bog oholim protiví a ponížnim daje blagodát (milost), da se ne bi hvalil silni sè svojo sílo. In šla sta prótivo, ter kadar so bili na méstu pri sélu na Nežátinej njivi in se sestopíli oboji, bila je séča zla. Prvo so ubili Borisa, sina Večészlavlja, pohvalívšega se zeló. Izjéslav je stal v péšcih, a nahódoma prijaha jeden ter ga udari s kopjem za pleče; takó je ubíjen bil Izjéslav, sin Jaroslávelj. Séča se je prodolževála in Oleg pobégnil v malej družini ter jedva utékel v Tmutorokanj. Ubíjen je bil knez Izjéslav méseca oktobra v 3. dan. Vzemó njega teló in privezó ga v ládiji ter postavijo prótivo Gradcu. Izide k njemu ves grad Kijev, in odvezó ga, vloživši teló njega na saní, ter popi in črnorizci ga s pésnimi prinesó v grad, a nij lehkó bilo slišati pétja v plači in velicem vpitji; kajti plakal se je pô-njem ves grad Kijev. Jaropolk je šel za njim, plačé se z družino svojo: „oča, oča moj! Nikoli nijsi živel brez bridkósti na tem svétu, mnoge napasti primši od ljudj in od bratov svojih!“ Rés je tá poginil, ne od brata, nego za brata svojega je polóžil glavo svojo. Prinesli so njega teló ter polóžili v cérkvi svete Bogorodíce, vloživši ga v rakev od mrámora. Izjéslav je bil mož krasnega vzora in velicega telesa, nezlobívega nrava, sovražèč krivdo, ljubèč pravdo; kajti nij bilo v njem lestí, nego prost mož je bil z umom, ne vračáje zla za zlo. Koliko so mu stvorili Kijáne! Njega samega so izgnali ter dom mu razgrábili, a nij povrnil prótivo temu zla. Ako li vam kdo dé: „séčec je bil in sékal“, to nij on stvóril tega, nego sin mu. Tudi sta ga bila njega brata pregnala, da je hodil po tujej zemlji blodèč, a kadar je sedél zopet na stolu svojem ter Vsévlad prišel pobéjen (premagan) k njemu, nij rekel temu: „koliko sem od vaju prijél!“ ter nij vračal zla za zlo, nego utéšil ga je, rekóč: „kakor si ti, brate moj! po-

kazal k meni ljubezen ter me privedel na stol moj, narekši me starejšino sebi, evo, takó niti jaz ne pómnim zlobe prve. Tí si meni brat a jaz tebi, in položim glavo svojo zá-te.“ Takó je tudi stvóril; kajti nij mu rekel: „koliko zla sta mi stvóрила, in evo, zdaj se je prikljúčilo tebi!“ Nij rekel: „stráni od mene!“ nego náse je prijél bratovo skrb in pokazal ljubezen velíko, zvršáje apostola, govoréčega: „utešájte žalostne!“ Po resníci, ako je kaj stvóril v tem svétu kakšno zgrešénje, odpustí se mu, ker je položil glavo svojo za brata svojega, ne želéč boljše vlastí in iménja hotéč boljšega. — Vsévlad séde v Kijevu na stoli otca svojega in brata svojega, prijémši oblast rusko vso, in posadí sina svojega Vladimera v Črnígovu, a Jaropólka v Vladímerji, pridávši mu Turov.

(Dalje prih.)

Razne stvari.

Slovstvene novice.

* Spisi Krištof Šmida. S podobami. I. zvezek. V Novomestu 1880. Tiskal in založil J. Krajec. 8°. 79 str. — To je naslov novej knjigi, ki je prišla ravnokar iz tiskarne gosp. Krajca na svitlo in je namenjena, da pomnoži naše domače slovstvo gledé spisov za slovensko mladino. Mi to novo podvzetje gosp. Krajca z največjim veseljem pozdravljamo, ker vemo, kako potrebne so knjige v pouku in zabavo naše slovenske mladini, ki ima le še malo primernih knjig na izbiro. Gosp. Krajec namerava vse Kr. Šmidove pripovedke v slovenskej prestavi na svitlo spraviti in tako pride užé v kratkem tudi II. zvezek na dan. Podpirajmo to novo podvzetje z obilnim naročevanjem in širimo take poučne knjige mej slovensko mladino, ako želimo, da nam boljša prihodnost zasije. Prvi zvezek omenjene knjige obsega životopis K. Šmida s podobo; potem povest „Ljudevit Hrastar spoznava Bogá“ s 14 podobami, in povest „Golobček“ poslovenil P. H. Sattner, Pravlična knjižica stoji samo 30 kr., posebno lepó v platno vezana 70 kr. in je za šolska darila posebno pripravna. Mi želimo, da bi se knjižica v najskrajnem času popolnem razprodala, ter bi tako poprej imeli vse K. Šmidove spise v slovenskej prestavi. — Knjiga se dobiva pri založniku J. Kraju v Novomestu in po vseh večjih knjigotržnicah.

* Avgusta meseca 18. dan. Na slavo rojstvenemu dnévu Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. — Takó se imenuje lična knjižica, ki je prišla na Dunaji v svečanost cesarjeve petdesetletnice na svitlo in opisuje najvažnejše dogodke iz cesarjevega življenja. Knjižica ima 7 pravličnih podob, ki so: 1) Cesarska obitelj; 2) Cesar Franc Jožef I.; 3) nadvojvoda Franc Karol; 4) nadvojvodinja Sofija; 5) grof Radecki; 6) nadvojvoda Albrecht; 7) princezinja Stefanija. — Knjižico je spisal Ivan Tomšič, urednik „Vrtčev“ in je posebno pripravna, da se ob vsacej priložnosti delí med našo dobro slovensko mladino. Cena jej je zeló nizka: 1 iztisek veljá 12 kr.; 10 iztiskov skupaj pa le 1 gld. — Naročila naj se pošiljajo pod adreso: Karl Rauch, Buchdruckerei in Wien. VI. Hornbostelgasse 4. — Dobi se pa tudi knjižica v Ljubljani pri bukvarji Giontini-ju in Gerber-ju. Dnè 4. oktobra bo zopet primeren dan, da se ta knjižica širi med slovensko mladino.

Odgonetka uganke v 8. „Vrtčevem listu je: Jezik.

Prav sta jo rešila: Gosp. Matija Rant, učitelj v Premu, in gosp. Vekoslav Škoda na Zaplazu.

Listnica. Bralno društvo v Vipolžah: Poslali nam ste zadnjič 60 kr. v naročnino na „Vrtčev“, in ob novem letu 1 gld.; primanjkuje tedaj še 1 gld., ako želite „Vrtčev“ prejemati do konca tekočega leta.

 „Peter rokodelčič“ bo kmalu dogotovljen in nadejamo se, da ga bodo oni, ki so se nanj naročili, imeli še ta mesec v rokah.

Uredništvo „Vrtčev“.